

รายงานการประชุมสภาการศึกษา
ครั้งที่ ๗/๒๕๖๓
วันพุธที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓
ณ ห้องประชุมกำแพง พลาญกร ชั้น ๓ อาคาร ๕๖ ปี สกศ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ผู้มาประชุม

๑.	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช)	ประธานการประชุม
กรรมการโดยตำแหน่ง		
๒.	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(นางวัฒนาพร ระงับทุกข์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แทน)	กรรมการ
๓.	เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
(นางปัทมา วีระวานิช รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แทน)	กรรมการ
๔.	เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
(นางสาวอัญชลิตา กองอรุณ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา แทน)	กรรมการ
๕.	ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
(ว่าที่ร้อยตรี ธนุ วงษ์จินดา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ แทน)	กรรมการ
๖.	ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
(นางคนึงนิจ คชศิลา ผู้ตรวจราชการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แทน)	กรรมการ
๗.	ปลัดกระทรวงแรงงาน
(นางนภสร หุ่นสุกใส ที่ปรึกษาวิชาการแรงงาน แทน)	กรรมการ
๘.	ปลัดกระทรวงมหาดไทย
(นายทรงกลด สว่างวงศ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์
ช่วยราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย แทน)	กรรมการ
๙.	ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
(นายพันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาทรัพยากรบุคคล แทน)	กรรมการ
๑๐.	เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(นางสาวกานดา ชูเชิด ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพ
และสังคม แทน)	กรรมการ
กรรมการที่เป็นพระภิกษุซึ่งเป็นผู้แทนคณะสงฆ์		
๑๑.	พระเทพเวที
กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรศาสนาอื่น	กรรมการ
๑๒.	บาทหลวงเดชา อาภรณ์รัตน์
กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรเอกชน	กรรมการ
๑๓.	นายอรรถการ ตฤณรังสี
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๑๔.	นายกิตติรัตน์ มังคละศิริ	กรรมการ
๑๕.	นายกิติ มาติลโกวิท	กรรมการ

๑๖.	นายเกียรติชัย โสภาสถียรพงศ์	กรรมการ
๑๗.	รองศาสตราจารย์จูลี เทียนไทย	กรรมการ
๑๘.	ศาสตราจารย์กิตติคุณชนิตา รัชชพลเมือง	กรรมการ
๑๙.	ศาสตราจารย์ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์	กรรมการ
๒๐.	นายธาดา เสวตศิลา	กรรมการ
๒๑.	นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์	กรรมการ
๒๒.	นายนิติ นาชิต	กรรมการ
๒๓.	พลเอก พหล สง่าเนตร	กรรมการ
๒๔.	นายวรชาติ ฉีดชมจันทร์	กรรมการ
๒๕.	นายวณิชย์ อ่วมศรี	กรรมการ
๒๖.	นายสุกิจ อุทินทุ	กรรมการ
๒๗.	ศาสตราจารย์สุพจน์ หารหนองบัว	กรรมการ
๒๘.	รองศาสตราจารย์อนุชาติ พวงสำลี	กรรมการ
๒๙.	เลขาธิการสภาการศึกษา (นายสุภัทร จำปาทอง)	กรรมการและเลขานุการ

กรรมการที่เข้าร่วมการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

กรรมการที่เป็นผู้แทนคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

๓๐.	รองศาสตราจารย์วินัย ตะห์ลัน	กรรมการ
	<i>กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</i>	
๓๑.	นางสาวสมใจ สุวรรณศุภพนา	กรรมการ
	<i>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</i>	
๓๒.	นางจรรยาพร ธรณินทร์	กรรมการ
๓๓.	ศาสตราจารย์เกียรติคุณชุตินา สัจจามันท์	กรรมการ
๓๔.	นายบดีรินทร์ อุณากุล	กรรมการ
๓๕.	นายอภิมุข สุขประสิทธิ์	กรรมการ
๓๖.	ศาสตราจารย์อำนาจ วงศ์บัณฑิต	กรรมการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑.	สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า	ติดภารกิจ
๒.	ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	ติดภารกิจ
๓.	นายพนทวัฒน์ สุขผล	ติดภารกิจ
๔.	รองศาสตราจารย์พิเศษอำนาจ บัวศิริ	ติดภารกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑.	ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร	ประธานคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำข้อเสนอการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
๒.	ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน	รองประธานคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำข้อเสนอการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
๓.	ศาสตราจารย์กฤษณ์ วัฒนารงค์	อนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำข้อเสนอการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๔.	นายคมสัน โพธิ์คง	อนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำข้อเสนอ การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
๖.	นายสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
๗.	นางสาวอุษณีย์ ธโนศวรรย์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
๘.	นายคมกฤช จันทร์ขจร	ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา
๙.	นายสวัสดิ์ ภู่ทอง	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา
๑๐.	นางศิริพร ศรีพันธุ์	ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
๑๑.	นายกวิน เสือสกุล	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา
๑๒.	นางพิจารณา ศิริชานนท์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
๑๓.	นางกมลทิพย์ เมฆพุก	ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ
๑๔.	นายสำเนา เนื้อทอง	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
๑๕.	นางรัชณี พึ่งพาณิชย์กุล	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
๑๖.	นางสาวสมถวิล กาญจนางค์กุล	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ
๑๗.	นางสาวจันทิมา ศุภรพงศ์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๑๘.	เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ น.

คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานการประชุม ได้กล่าวเปิดการประชุม และมอบหมาย นายสุภัทร จำปาทอง เลขาธิการสภาการศึกษา กรรมการและเลขานุการ ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังต่อไปนี้

วาระที่ ๑ เรื่องที่ประธาน/เลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบ

นายสุภัทร จำปาทอง กรรมการและเลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบ ดังนี้

๑. ประธานสภาการศึกษา (นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ) มีภารกิจสำคัญ ไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมได้ และได้มอบหมายให้ คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานการประชุมแทน

๒. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ) ประธานสภาการศึกษาให้จัดประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๗/๒๕๖๓ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ปฏิบัติตามพระราชกำหนดว่าด้วยการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๓) โดยในวันนี้มีกรรมการเข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุมกำแพง พลาญกูร จำนวน ๒๘ คน กรรมการที่เข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๘ คน รวมทั้งสิ้น ๓๖ คน จึงขอให้กรรมการที่แจ้งการเข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์รายงานตัวตามลำดับ ดังนี้ ๑) นางจรรยาพร ธรณินทร์ ๒) ศาสตราจารย์เกียรติคุณชุตินา สัจจามันท์ ๓) นายบดินทร์ อุณากรู ๔) นายนนทวัฒน์ สุขผล (ไม่ได้รายงานตัว)

๕) รองศาสตราจารย์วินัย ดะห์ลัน ๖) นางสาวสมใจ สุวรรณศุภพนา ๗) นายอภิมุข สุขประสิทธิ์ ๘) ศาสตราจารย์อำนาจ วงศ์บัณฑิต และ และมีกรรมการลาประชุม ๓ คน/รูป

๓. ขออนุญาตให้มีผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อรับฟังการนำเสนอข้อมูล หรือผู้นำเสนอข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน ๔ คน คือ ๑) ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร ประธานคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจ เพื่อการจัดทำข้อเสนอการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ๒) ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน รองประธานคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ๓) ศาสตราจารย์กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ อนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ และ ๔) นายคมสัน โพธิ์คง อนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ

๔. มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) สำหรับผู้เข้าร่วมการประชุมของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีดังนี้

๑) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำความสะอาดห้องประชุม ก่อน-หลัง การประชุม

๒) ก่อนเข้าห้องประชุม ขอความร่วมมือผู้เข้าร่วมประชุมตรวจคัดกรอง วัดไข้ และติดสติ๊กเกอร์เพื่อแสดงว่าผ่านการตรวจคัดกรองแล้ว

๓) ผู้เข้าร่วมประชุมล้างทำความสะอาดมือโดยใช้แอลกอฮอล์เจล ก่อน-หลัง การประชุม ณ จุดบริการหน้าห้องประชุม

๔) ขอความร่วมมือผู้เข้าร่วมประชุมสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ตลอดระยะเวลาการประชุม

๕) เจ้าหน้าที่ผู้จัดอาหารว่างและเครื่องดื่ม สวมหน้ากากอนามัยในขณะปฏิบัติงาน

๕. การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อกรรมการสภาการศึกษาประสงค์จะแสดงความคิดเห็น ขอให้ยกมือในระบบคอมพิวเตอร์และให้ฝ่ายเลขานุการแจ้งให้ประธานการประชุมทราบก่อนการแสดงความคิดเห็น

มติ ที่ประชุมรับทราบ และประธานการประชุม ขออนุญาตให้ ศาสตราจารย์ศรีราชา วงศารยางกูร ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน ศาสตราจารย์กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ และนายคมสัน โพธิ์คง เข้าร่วมการประชุม

วาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓

นายสุภัทร จำปาทอง กรรมการและเลขานุการ นำเสนอรายงานการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร ชั้น ๓ อาคาร ๕๖ ปี สกศ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน ๑๖ หน้า เพื่อโปรดพิจารณารับรองรายงานการประชุม

มติ ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยไม่แก้ไข

วาระที่ ๓ เรื่องสืบเนื่องเพื่อทราบ

(ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)

นายสุภัทร จำปาทอง กรรมการและเลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า มติสภาการศึกษา ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ มอบหมายให้คณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจเพื่อการจัดทำข้อเสนอการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ประชุมปรึกษาหารือร่วมกับคณะกรรมการสภาการศึกษาแต่ละคณะ ทั้ง ๖ คณะ เพื่อรับฟังความเห็นและ

ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ซึ่งคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ได้ประชุมร่วมกับคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาแต่ละคณะ ทั้ง ๖ คณะ และได้ประชุมร่วมกับผู้แทนจากคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเรียบร้อยแล้ว และคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ พิจารณาปรับแก้ (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) ตามความเห็นและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาและคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

คณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๑ พิจารณาเรื่องที่ ๑ การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่และกฎหมายลำดับรอง
คณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๑ ไม่เห็นด้วย ๒ ประเด็นหลัก คือ ๑) ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอตามหลักการของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยเฉพาะประเด็นการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรภายในกระทรวงศึกษาธิการ ที่เสนอให้มีการปรับเปลี่ยน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นทบวงการสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาเป็นทบวงการอาชีวศึกษา ๒) ไม่เห็นด้วยกับการเสนอให้มีพระราชบัญญัติสถานโยบายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. เป็นกฎหมายใหม่อีกฉบับหนึ่งแยกต่างหาก ในเรื่องนี้คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ยืนยันคงเดิมตามข้อเสนอใน (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)

คณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๒ พิจารณาเรื่องที่ ๓ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา คณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๒ เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๓ พิจารณาเรื่องที่ ๔ การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตคัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูและอาจารย์ คณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๓ เสนอให้ปรับแก้หน่วยงานรับผิดชอบหลักการปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตครู บุคลากรทางการศึกษา และอาจารย์จาก สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และปรับแก้องค์ประกอบของคณะกรรมการพลิกโฉมคุณภาพครูศึกษาแห่งชาติ จาก สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในเรื่องนี้คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ได้ปรับแก้ตามความเห็นของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๓

คณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๔ พิจารณาเรื่องที่ ๕ การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ คณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๔ เสนอให้ปรับแก้ ๒ ประเด็นหลัก คือ ๑) เป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ควรมีความเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพิ่มข้อความที่สื่อถึงค่านิยมที่แสดงอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ วัฒนธรรมของคนไทย และเพิ่มรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนไทย ๒) ปรับชื่อประเด็นการปฏิรูป จาก “หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม” เป็น “หลักสูตรที่เน้นสมรรถนะและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดแบบองค์รวม” และเพิ่มเติมประเด็นการคำนึงถึงบริบทของคุณธรรมที่พร้อมรับสภาพความเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ในเรื่องนี้คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ได้ปรับแก้ตามความเห็นของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๔

คณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๕ พิจารณาเรื่องที่ ๖ การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา คณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๕ เห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คณะกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๖ พิจารณาเรื่องที่ ๗ การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล คณะกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๖ เสนอให้ปรับแก้ ๕ ประเด็นหลัก คือ ๑) ควรมีคำว่า ความฉลาดรู้ดิจิทัล ความฉลาดรู้สารสนเทศ และความฉลาดรู้สื่อ ในความเป็นผลเมืองดิจิทัล ๒) ควรปรับตัวชีวิตให้เป็นตัวชีวิตเชิงผลลัพธ์ ๓) ควรเน้นเรื่องการขับเคลื่อนมากกว่าการจัดตั้งองค์กรใหม่ ๔) ควรทบทวนเรื่องการจัดทำมาตรฐานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาในรูปแบบดิจิทัล แพลตฟอร์ม และ ๕) ควรทบทวนงบประมาณในการดำเนินงาน ในเรื่องนี้คณะกรรมการสภาการศึกษา เฉพาะกิจฯ ได้ปรับแก้ตามความเห็นของคณะกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๖

คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พิจารณาเรื่องที่ ๒ การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็ก และเด็กก่อนวัยเรียน คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เสนอให้ปรับแก้ ๓ ประเด็นหลัก คือ ๑) ยังไม่ควรปรับปรุง พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ และควรแยกกิจกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมกันระหว่าง ๔ กระทรวงหลักออกเป็น ๒ กิจกรรม ๒) ควรเพิ่มเรื่องการสนับสนุนการผลิตและการพัฒนานวัตกรรมที่ได้มาตรฐานและเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ๓) เป้าหมายหรือผลอ้างอิงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ ข้อ ๔ ควรเพิ่มข้อความ จาก “ของเด็กทั่วไป” เป็น “ครอบครัวของเด็กทั่วไป” และปรับแก้ข้อความ จาก “เด็กที่ได้รับความเหลื่อมล้ำ” เป็น “เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ” ในเรื่องนี้คณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ได้ปรับแก้ตามความเห็นของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาขอเสนอ (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) ต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อโปรดรับทราบ และหากที่ประชุมมีความเห็นเพิ่มเติมเป็นประการใด สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะจัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายเสนอต่อสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาต่อไป

ที่ประชุมได้อภิปรายและให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. นิยามความเหลื่อมล้ำที่กำหนดไว้เน้นที่ผู้เรียนพิการเป็นหลัก แต่ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามีหลายมิติที่นอกเหนือความพิการ เช่น คุณภาพโรงเรียนที่มีความเหลื่อมล้ำสูง การสนับสนุนครูในพื้นที่ห่างไกล ระบบการสอบที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำ เด็กทุกคนต้องไปเรียนพิเศษ (ติวสอบ) ถ้าไม่เรียนสอบไม่ได้ เป็นต้น ซึ่งเรื่องความเหลื่อมล้ำจะมีความเชื่อมโยงกับการปฏิรูปการศึกษาในเรื่องและประเด็นอื่น เช่น เชื่อมโยงกับการพัฒนาครู การปรับเปลี่ยนระบบการวัดและประเมินผล เป็นต้น ดังนั้นการร่างแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาอาจเพิ่มความเชื่อมโยงการพัฒนาครูที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้วย นอกจากนั้นการลดความเหลื่อมล้ำอีกประการหนึ่งคือ การลดความเหลื่อมล้ำในห้องเรียนที่ครูควรปฏิบัติกับนักเรียนในห้องเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงฐานะทางสังคมของผู้ปกครอง สอนให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ ให้โอกาสผู้เรียนทุกคนในห้องเรียนได้พูดหรือแสดงออกเท่า ๆ กัน ในประเด็นนี้คณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเกิดจากกลไกภายในของระบบการศึกษาที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ในปัจจุบันการศึกษาพิเศษจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันกับผู้พิการ ทำให้ผู้เรียนที่ไม่ได้เป็นคนพิการต้องเข้าสู่ระบบคนพิการเปรียบเสมือนการลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เน้นเรื่องความเสมอภาคที่ต้องการลดความเหลื่อมล้ำในเรื่องการเลือกปฏิบัติ คณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ จึงเน้นรูปแบบของการศึกษาพิเศษที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้เรียน นอกจากนั้นในประเด็นเรื่องความเหลื่อมล้ำตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาฉบับเดิมแก้ปัญหาโดยการจัดตั้งกองทุน แต่การแก้ปัญหาด้วยการให้ทุนในรูปแบบต่าง ๆ ยังคงมีปัญหาความเหลื่อมล้ำ อาทิ การให้ทุนก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำเพิ่มขึ้น เนื่องจากตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันคนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมีทั้งคนได้รับทุนและคนไม่ได้รับทุน ซึ่งคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ได้วางหลักการโดยการวางระบบการคัดกรองกลุ่มผู้เรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม ๑) กลุ่มผู้เรียนที่ด้อยโอกาสอันเนื่องมาจากสภาพทางภูมิศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ๒) กลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการ

จำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ) และ ๓) กลุ่มผู้เรียนที่เป็นผู้มีความสามารถพิเศษ (Gifted and Talented) ซึ่งเป็นผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษด้วยเช่นกัน แต่ที่ผ่านมายังขาดการดูแลในรูปแบบที่เหมาะสมทำให้ประเทศต้องสูญเสียบุคลากรคุณภาพ เนื่องจากการจัดให้เรียนร่วมกับผู้เรียนปกติ ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนา Application เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ จัดระบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างโดยพิจารณาถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และจัดทำคู่มือครูเพื่อให้ครูได้รับรู้รับทราบว่าจะสอนอย่างไรให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละประเภท

๒. กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ที่เป็น Big Rock ทางการศึกษา ตามที่นำเสนอไว้ ใช้วิธีการแก้กฎหมายเป็นหลัก ทำให้ยากต่อการสื่อสารและทำความเข้าใจกับสังคม จึงควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาเพื่อการสื่อสารที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในผลลัพธ์ของกฎหมายแต่ละฉบับ และใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ อาทิ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอย่างไร ถ้ามีการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาภายใต้กฎหมายฉบับนี้ ในประเด็นนี้อนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า เพื่อให้การดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมจำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อผลักดันทั้ง ๗ เรื่องและประเด็นปฏิรูป โดยในแต่ละประเด็นย่อยต้องมีหน่วยงานรับผิดชอบ หากไม่มีกฎหมาย หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องจะดำเนินงานในรูปแบบเดิมซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยกฎหมายที่เสนอเป็น Big Rock แต่ละฉบับมีเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม/ปรับปรุง/ยกร่างกฎหมายใหม่ ดังนี้ ๑) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของการศึกษาที่ได้วางโครงสร้างการศึกษาทุกระบบไว้ แต่เนื่องจากระยะเวลาผ่านมากกว่า ๒๐ ปี มีสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นหลายประการ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติม ๒) พระราชบัญญัติสภานโยบายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. เนื่องจากสภาพความเป็นจริงในเรื่องการจัดการศึกษามีปัญหาเชิงนโยบายของการศึกษาค่อนข้างลึกและนโยบายเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา จึงจำเป็นต้องมีองค์กรที่ทำหน้าที่พัฒนานโยบาย ๓) พระราชบัญญัติการบริหารงานบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. เนื่องจากสภาพปัจจุบันปัญหาของครูมีเรื่องร้องเรียน ทั้งเรื่องการขอวิทยฐานะ และเรื่องอื่น ๆ จำนวนมาก จึงจำเป็นต้องปรับปรุงเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารงานบุคคลของครูทั้งระบบ ๔) พระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. เนื่องจากหลักสูตรเป็นพลวัตที่มีการขับเคลื่อนและมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดทำหลักสูตรและการเรียนรู้เป็นการเฉพาะ ๕) พระราชกฤษฎีกาสถาบันเทคโนโลยีดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการศึกษา พ.ศ. และพระราชบัญญัติการจัดการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา พ.ศ. เนื่องจากสถานการณ์ของโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กอปรกับข้อมูล Big Data ที่มีอยู่ยังไม่สามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจในเชิงบริหารได้ จึงจำเป็นต้องตราเป็นกฎหมาย

๓. เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๕ การปฏิรูประบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ยังขาดเรื่องเป้าหมายของคนในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในประเด็นนี้อนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ มีความเห็นว่าการพัฒนาลักษณะคนไทยในศตวรรษที่ ๒๑ จะต้องมองความครบถ้วนสมบูรณ์ของการพัฒนาคน จึงเสนอให้มีการพัฒนาคน ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านที่ ๑ สุขภาพกายและใจ ด้านที่ ๒ บุคลิก ลักษณะ พฤติกรรม ด้านที่ ๓ สติปัญญา ด้านที่ ๔ สังคมหรือการอยู่ร่วมกัน และด้านที่ ๕ ทักษะ อย่างไรก็ตามจะนำความเห็นของคณะกรรมการสภาการศึกษาไปจัดทำเป็นเอกสารแนบท้ายเพิ่มเติมก่อนเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๔. การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ ๒๑ อาจใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด STAR TEMS ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบ Situation Base Learning ที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์จริงที่มีการบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะใช้ความรู้ความสามารถในเรื่องที่ตนถนัดเข้ามาช่วยกันแก้ปัญหา ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้

๕. เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๗ การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล เนื่องจากในปัจจุบันมีผู้ที่มีความสามารถสร้างสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีคุณภาพจำนวนมาก ภาครัฐจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้มีความสามารถเหล่านั้นเป็นผู้จัดทำสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพราะหากภาครัฐเป็นผู้ดำเนินการเอง ระบบราชการและกลไกการดำเนินงานอาจไม่ทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ควรอธิบายคำว่า “การจัดทำมาตรฐานสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ” ให้ชัดเจนถึงแนวทางปฏิบัติจะมีการดำเนินการอย่างไร ในประเด็นนี้อนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า เรื่องสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและเรื่องการจัดทำมาตรฐานสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นรายละเอียดที่กระทรวงศึกษาธิการจะต้องมีการดำเนินการภายหลังเมื่อแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาประกาศใช้

มติ ที่ประชุมรับทราบ (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะจำแนกหมวดหมู่ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสภาการศึกษาจัดทำเป็นภาคผนวก เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาต่อไป

วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓

นายสุภัทร จำปาทอง กรรมการและเลขานุการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ฉบับปัจจุบัน ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้เห็นความจำเป็นในการทบทวนและปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลงของประเทศ จึงได้นำเสนอต่อสภาการศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบให้มีการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ และ สภาการศึกษาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจด้านการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๘๐) โดยมีศาสตราจารย์สุพจน์ หารหนองบัว กรรมการสภาการศึกษา เป็นประธานอนุกรรมการ รองศาสตราจารย์จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์ อดีตคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา เป็นรองประธานอนุกรรมการ นายสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นรองประธานอนุกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ (คำสั่งสภาการศึกษา ที่ ๓/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒) และคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ได้มีการจัดประชุมและแต่งตั้งคณะทำงาน ๓ คณะ ประกอบด้วย ๑) คณะทำงานติดตามและประเมินสภาวะการณ์ทางการศึกษา ๒) คณะทำงานปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ และ ๓) คณะทำงานขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๘๐) สู่การปฏิบัติ ซึ่งคณะทำงานและคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ได้ดำเนินงานร่วมกันจัดประชุมหลายครั้ง ทั้งการจัดประชุมระดมความคิดเห็น/ประชุมเชิงปฏิบัติการ/ประชุมรับฟังความคิดเห็นในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-กันยายน ๒๕๖๓ และจัดทำ (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓ เสนอต่อสภาการศึกษาในวันนี้

(ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓ เป็นแผนเชิงแนวคิด (Conceptual Design) ที่เป็นแผนแม่บททางการศึกษาหรือแผนชี้ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศ เนื้อหาสาระสำคัญของแผน

จะสอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา นโยบายรัฐบาล ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เป็น Disruptive Technology และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม อาหาร ระบบสาธารณสุข และโรคอุบัติใหม่ โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓ มีสาระสำคัญ ๔ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ *หลักการและความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา* มีหลักการจัดการศึกษา ๕ ประการ คือ ๑) การสร้างความเจริญงอกงามทางสติปัญญา ๒) การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ ๓) การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียน ๔) การรวมพลังให้เกิดการส่งเสริมสนับสนุน ทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และ ๕) การจัดการศึกษาเป็นของปวงชน และมีความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ๓ ประการ คือ ๑) ด้านโอกาสทางการศึกษา มุ่งหมายให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ ๒) ด้านคุณภาพการศึกษา มุ่งหมายการจัดการศึกษามีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากล และ ๓) ด้านประสิทธิภาพ มุ่งหมายให้เกิดระบบและกระบวนการบริหารจัดการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษา

ส่วนที่ ๒ *ระบบการศึกษา* เน้นการศึกษาตามช่วงวัยหรือช่วงอายุ ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงวัยสูงอายุ โดยรูปแบบการศึกษายังคงเป็นแบบเดิมคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย ระดับการศึกษาคือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้มีการศึกษา ประเภทอื่น ๆ ได้แก่ การศึกษาเฉพาะทาง การศึกษาพิเศษ การศึกษาสำหรับพระภิกษุ สามเณร นักบวชและ บุคลากรทางการศึกษา การศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ และการศึกษาทางเลือก

ส่วนที่ ๓ *แนวนโยบายการศึกษา* ได้กำหนดไว้ ๑๒ เรื่อง ได้แก่ ๑) จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณภาพ ๑๕ ปี ๒) จัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยและดีรอบด้าน ๓) จัดการศึกษา อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ๔) จัดให้มีระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นเชื่อมโยงต่อเนื่องกันได้ ๕) จัดให้มี หลักสูตรและการวัดและประเมินผลที่มุ่งการพัฒนาทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ๖) ยกกระดับคุณภาพกระบวนการผลิตครูและพัฒนาครู (ประจำการ) ๗) พัฒนาการอาชีวศึกษาทั้งการเพิ่ม ปริมาณและการพัฒนาอาชีพ ๘) พัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สามารถผลิตกำลังคนที่มี ความเป็นเลิศทางวิชาการ ๙) ส่งเสริมการวิจัยทั้งด้านการสร้างองค์ความรู้และการวิจัย ๑๐) จัดให้มีระบบ การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีเอกภาพทางด้านนโยบาย ๑๑) ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ ทางการศึกษา และ ๑๒) จัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ส่วนที่ ๔ *แนวทางการพัฒนาการศึกษา* จำนวน ๖ แนวทาง ซึ่งมีความใกล้เคียงสอดคล้องกับ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ได้แก่ ๑) การลดความเหลื่อมล้ำและเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ๒) การพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ๓) การผลิต คัดกรอง และพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ๔) การจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๕) การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพและสร้างขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ และ ๖) การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

ศาสตราจารย์สุพจน์ หารหนองบัว ประธานคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในอดีตที่ผ่านมาแผนการศึกษาแห่งชาติมี ๒ ลักษณะ คือ แผนแม่บท หรือ แผนยุทธศาสตร์ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ฉบับปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่มีรายละเอียด ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา แต่แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีลักษณะเป็นแผนแม่บทที่เป็นแผนเชิงแนวคิด (Conceptual Design) เป็นการชี้ทิศทางโดยไม่ระบุรายละเอียด ซึ่งคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจฯ มีแนวคิดการจัดทำ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓ เป็นลักษณะแผนเชิงแนวคิด (Conceptual Design) เนื่องจาก

การเกิดโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID 19) ทำให้ได้เรียนรู้ว่าการศึกษาคือเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องเตรียมพร้อมรองรับสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลง การจัดทำแผนในลักษณะแผนแม่บทจึงเหมาะสมกว่าการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓ มีสาระสำคัญ ๔ ส่วนตามที่เลขาธิการสภาการศึกษาได้แจ้งให้ทราบแล้ว

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาขอเสนอ (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓ ต่อคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบในหลักการสำนักงานฯ จะนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

การพิจารณา

ที่ประชุมได้อภิปรายและให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกต ดังนี้

๑. ปรับแก้เอกสาร (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓

๑.๑ หน้า ๘ ข้อ ๒.๖ บรรทัดที่ ๔ ปรับจาก “โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และแผนกบาลีศึกษา” เป็น “โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและบาลี โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา”

๑.๒ หน้า ๑๒ ข้อ ๔.๒.๒ ๑) ควรเพิ่มคำว่า “และชุมชน” ในประโยคสุดท้าย จาก “และการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง” เป็น “และการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน”

๑.๓ หน้า ๑๓ ข้อ ๔.๒.๒ ๙) ควรเพิ่มเรื่องการส่งเสริมการพัฒนาระบบคุ้มครองด้านความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้เรียน เช่น ความปลอดภัยทางไซเบอร์ การล่วงละเมิดทางเพศ การใช้ความรุนแรงกับเด็ก เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เปรียบเสมือนเป็นภาวะแวดล้อมทางด้านจิตใจที่ไม่สามารถจับต้องได้แต่มีความสำคัญยิ่งต่อเด็ก

๑.๔ หน้า ๑๔ ข้อ ๔.๓.๒ ๒) บรรทัดที่ ๒ และ ๓ นอกจากการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ในวิชาชีพครู เพื่อสร้างทักษะและสมรรถนะของครูที่จะเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ แล้ว ควรเพิ่ม “เพื่อสร้างทักษะคุณธรรมจริยธรรม”

๑.๕ หน้า ๑๔ ข้อ ๔.๓.๒ ๗) ควรเน้นย้ำเรื่องการพัฒนากระบวนการพัฒนาวิชาชีพและคุณธรรมจริยธรรมของครู

๒. ควรกำหนดแนวปฏิบัติ (guideline) ในเรื่องสำคัญจำเป็นเร่งด่วน เช่น หากประเทศไทยเกิดโรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID 19) รอบที่สอง ในด้านการศึกษาจะมีแผนฉุกเฉินรองรับอย่างไร หรือเมื่อมีวัคซีนป้องกันแล้ว จะมีการบูรณาการการศึกษากับการแพทย์ (การสาธารณสุข) อย่างไร ในประเด็นนี้ อนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจด้านการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓ จะมีเอกสารที่จัดทำเป็นคู่มือกำหนดแนวปฏิบัติและมีคำอธิบายประกอบเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ อาทิ ในหน้า ๓ ข้อ ๒ มีคำว่า “การปรับตัวในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและพลิกผัน และไม่อาจคาดคะเนสถานการณ์ล่วงหน้าได้” และจะมีคำอธิบายประกอบ

๓. เอกสารหน้า ๖ ข้อ ๒.๓.๑.๓ ระดับมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็นการศึกษาประเภทสายสามัญและสายอาชีพหรือการอาชีวศึกษา หากกำหนดให้ “การอาชีวศึกษา” ตั้งเป็นข้อ ๒.๓.๑.๔ ได้หรือไม่ เพราะมีการจัดการศึกษาหลายระดับทั้งประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ และการฝึกอบรม นอกจากนั้นในหน้า ๗ ข้อ ๒.๔ การศึกษาเฉพาะทาง ในข้อ ๒.๔.๑ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรแยกเรื่องการฝึกอบรมอาชีพของการอาชีวศึกษาออกมาเป็นอีกข้อหนึ่ง เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และในการจัดทำคู่มือควรเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมดำเนินการด้วย ในประเด็นนี้ อนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจด้านการจัดทำ

แผนการศึกษาแห่งชาติฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้การอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา และได้กำหนดระดับการศึกษาไว้ ๒ ระดับ คือ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ดังนั้นหากนำ “การอาชีวศึกษา” มาตั้งเป็นข้อ ๒.๓.๑.๔ จะเป็นการกำหนดเป็นระดับการศึกษาซึ่งไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

๔. ควรจัดทำฐานข้อมูลในรูปแบบ Blockchain หรือ Big data ที่เกี่ยวกับแผนต่างๆ อาทิ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา แผนแม่บท แผนการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อให้ทราบหน่วยงานต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องกับแผนเหล่านี้อย่างไร อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะต้องดำเนินการตามแผนใดบ้าง เพื่อให้ทราบว่าในแต่ละหน่วยงานมีความเชื่อมโยงกับแผนแต่ละแผนอย่างไร มีตัวชี้วัดอะไร และมีการดำเนินการเรื่องใดไปแล้วบ้าง

๕. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓ ควรกำหนดจุดเน้น เป้าหมาย ในแต่ละช่วงเวลาให้ชัดเจน รวมถึงกำหนดให้มีการติดตามประเมินผล เพื่อให้มีการขับเคลื่อนได้ตรงตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม ในประเด็นนี้ อนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจด้านการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า แผนการศึกษาแห่งชาติเมื่อเป็นคำภาษาอังกฤษจะใช้คำว่า National Scheme of Education ซึ่งเป็นลักษณะของแผนแม่บทที่ไม่ได้กำหนดระยะเวลา เช่นเดียวกับกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๐๓ พุทธศักราช ๒๕๒๐ และ พุทธศักราช ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นกรอบใหญ่ๆ แต่จะมีแผนพัฒนาการศึกษาในแต่ละช่วงเวลา ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยการนำแนวความคิดของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๕ ไปกำหนดเป็นแนวการจัดการศึกษาซึ่งถือเป็นกฎหมายฉบับแรกในประเทศไทยที่นำปรัชญาเข้าไปกำหนดไว้ในกฎหมาย และมีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ขึ้นเป็นลักษณะของแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดระยะเวลา ๓ ช่วง ช่วงละ ๕ ปี เป็นแผน ๑๕ ปี คือ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๙ และปัจจุบันเป็น ๒๐ ปี คือแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ อย่างไรก็ตามเพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา กอปรกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน จึงจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓ ให้เป็นแผนเชิงแนวคิด (Conceptual Design) โดยไม่กำหนดระยะเวลา

๖. กระทรวงศึกษาธิการควรนำระบบดิจิทัลเข้ามาช่วยติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยอาจจัดทำเป็น Dashboard ให้เห็นภาพชัดเจน อาทิ UNESCO มีเป้าหมายด้านการศึกษา คือ การศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) และกำหนดทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ (Transversal skills) ๕ ด้าน ได้แก่ Communication, Collaboration, Problem solving, Entrepreneurship และ Learning to Learn จึงมีข้อสังเกตว่าแผนการศึกษาแห่งชาติมีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายการศึกษาของ UNESCO หรือไม่ นอกจากนี้มีความเชื่อมโยงกับ Programme for International Student Assessment (PISA) หรือไม่ และมีวิธีการดำเนินการอย่างไร หากนำดิจิทัลมาใช้จะทำให้ติดตามผลการดำเนินงานได้ง่าย มีข้อมูลสำหรับการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูง นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น Thailand Development Research Institute (TDRI), Thailand Education Partnership (TEP) ภาคสังคม ผู้ปกครอง สื่อมวลชน เป็นต้น และเป็นการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้ภาคส่วนต่าง ๆ ได้รับทราบทิศทางของกระทรวงศึกษาธิการ จะทำให้การศึกษามีความเข้มแข็งมากขึ้น

มติ ที่ประชุมให้ความเห็นชอบในหลักการ โดยมอบหมายให้อนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจ ด้านการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๘๐) นำความเห็นของคณะกรรมการ สภาการศึกษาไปพิจารณาปรับปรุงเพิ่มเติมใน (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓

๔.๒ ทางเลือกและข้อเสนอแนวทางปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สามัญศึกษา)

นายสุภัทร จำปาทอง กรรมการและเลขานุการ นำเสนอต่อที่ประชุมว่า ปัจจุบันค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและนักเรียนมี ๕ รายการที่รัฐช่วยอุดหนุน ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือเมื่อ ๑๑ ปีที่ผ่านมา ข้อมูลการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษายังคงใช้ข้อมูลเดิมของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามโครงการเรียนฟรี ๑๕ ปี อย่างมีคุณภาพ สิ่งที่รัฐบาลคาดหวังคือ การจัดสรรเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจะทำให้ลดช่องว่างความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษาในเชิงคุณภาพ และลดปัญหามาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ ได้ แต่สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันคุณภาพการจัดการศึกษายังมีความแตกต่างกันมากในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ถึงแม้จะได้รับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวในอัตราที่เท่ากันก็ตาม เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมากกว่าจึงทำให้ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนมากกว่า ส่งผลให้โรงเรียนขนาดใหญ่ได้รับเงินในการพัฒนาผู้เรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมาทำให้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น อาทิ ค่าเสื้อผ้า ค่าหนังสือ ค่าอุปกรณ์การเรียน แต่รัฐยังไม่ได้ปรับเพิ่มเงินอุดหนุนให้กับผู้เรียนและสถานศึกษาตามที่ควร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ ๑) ฐานข้อมูลต้นสังกัด ประกอบด้วยบัญชีรายจ่ายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒๘,๓๗๒ แห่ง ข้อมูลรายจ่ายการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๘๖๓ แห่ง และข้อมูลกิจกรรมรายจ่ายของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๒๑๘ แห่ง ๒) ข้อมูลจากแบบเก็บข้อมูล และ ๓) ข้อมูลจากการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกในสถานศึกษา ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า อัตราเงินเพื่อสะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๖๒ ประมาณร้อยละ ๑๕.๙๓ ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product-GDP) ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๖๒ พบว่าประเทศไทยมีการเติบโตของ GDP รวมประมาณร้อยละ ๔๒.๖ ซึ่งค่าใช้จ่ายในหมวดการศึกษาสูงขึ้นทุกปี ทำให้ผู้ปกครอง/นักเรียนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายสูงขึ้น อีกทั้งจำนวนการเกิดของประชากรไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ จำนวนการเกิดลดลงร้อยละ ๒๒.๙ เมื่อจำนวนผู้เรียนลดลงทำให้ค่าใช้จ่ายรายหัวที่อุดหนุนให้โรงเรียนมีวงเงินลดลงด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ศึกษาข้อมูลรายการอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต้องอุดหนุนเพิ่มเติม นอกจากเงินอุดหนุนรายการเดิมทั้ง ๕ รายการ และพบว่าค่าใช้จ่ายที่รัฐควรจัดสรรเป็นเงินอุดหนุน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายสำหรับการบริหารจัดการของโรงเรียนในพื้นที่ยากลำบาก และค่าประกันอุบัติเหตุและความปลอดภัยของนักเรียนที่เป็นค่าใช้จ่ายจำเป็น นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ ค่าเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการยังไม่ได้จัดให้มีเงินอุดหนุนในส่วนนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำทางเลือกและข้อเสนอแนวทางปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา (สามัญศึกษา) เป็น ๒ ทางเลือก ได้แก่ ๑) ปรับตามค่าใช้จ่ายจริง สำหรับ ๕ รายการหลัก ซึ่งปรับเพิ่มประมาณร้อยละ ๘๖.๓๐ วงเงินงบประมาณเพิ่มขึ้น ๔๔,๑๗๗ ล้านบาท/ปี

๒) ปรับด้วยอัตราเงินเพื่อ โดยปรับเป็นขั้นบันได ใช้ระยะเวลาในการปรับเพิ่มเงินอุดหนุนเป็นเวลา ๑๐ ปี ปีละประมาณร้อยละ ๑๕ โดยปรับเพิ่มในปีแรก ปีที่ ๔ ปีที่ ๗ และปีที่ ๑๐ วงเงินงบประมาณเพิ่มขึ้น ๗,๔๘๓ ล้านบาท/ปี นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอเพิ่มเติมที่เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและขอสนับสนุนเพิ่มเติมจาก ๕ รายการหลัก ได้แก่ ๑) เงินอุดหนุนเพิ่มเติมสำหรับค่าประกันอุบัติเหตุและความปลอดภัยของนักเรียน สำหรับผู้เรียน จำนวน ๑๐,๘๒๕,๘๙๖ คน (ระดับปฐมวัยและประถมศึกษา) อัตราเบี้ยประกันเฉลี่ย ๒๐๐ บาท/คน/ปี ประมาณการวงเงิน ๒,๑๖๕ ล้านบาท/ปี ๒) เงินอุดหนุนเพิ่มเติมสำหรับค่าบริหารจัดการของโรงเรียนในพื้นที่ยากลำบาก ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีโรงเรียนในพื้นที่พิเศษ จำนวน ๘๒๕ แห่ง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ค่าสวัสดิการ ค่าขนส่งอาหารและอุปกรณ์การเรียน รวมถึงค่าเดินทางสำหรับโรงเรียนที่ตั้งอยู่บนเกาะ เป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ๕๕,๐๐๐ บาท/โรงเรียน/ปี ประมาณการวงเงิน ๔๕.๓๘ ล้านบาท/ปี ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเห็นว่ารัฐควรสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จึงขอเสนอต่อคณะกรรมการสภาการศึกษา เพื่อรับทราบผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและเพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็น ต่อ ๑) ทางเลือกและข้อเสนอในการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒) ข้อเสนอเพิ่มเงินอุดหนุนพิเศษสำหรับค่าบริหารจัดการของโรงเรียนในพื้นที่ยากลำบาก และ ๓) ข้อเสนอเพิ่มเงินอุดหนุนสำหรับค่าประกันอุบัติเหตุและความปลอดภัยของนักเรียน รวมทั้งขอให้พิจารณาทางเลือกในการเสนอขอปรับอัตราเงินอุดหนุนเพื่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

การพิจารณา

ที่ประชุมได้อภิปรายและให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกต ดังนี้

๑. เห็นควรให้มีการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาเพราะค่าใช้จ่ายจริงในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงจากเดิมมาก ซึ่งเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาที่ได้รับทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ทำให้ต้องมีการหาวิธีการอื่นเข้ามาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษา จำนวนเงินอุดหนุนที่ปรับเพิ่มขึ้นนี้อาจไม่เพียงพอสำหรับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ทั้งหมด เพราะขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย แต่จะช่วยให้สถานศึกษาแบ่งเบาภาระได้ส่วนหนึ่ง จึงเสนอให้ปรับอัตราเงินอุดหนุนทั้งระบบ ทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา เพื่อให้การเสนอขอปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษามีความเหมาะสมมากขึ้นเมื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๒. การปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตามข้อเสนอทางเลือกที่ ๑ ปรับตามค่าใช้จ่ายจริง เป็นทางเลือกที่เหมาะสม เนื่องจากการคิดค่าใช้จ่ายจากสภาพความเป็นจริง การปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตามอัตราเงินเพื่อจะทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน เนื่องจากดัชนีเงินเพื่อคำนวณจากสินค้าทุกประเภท

๓. ระยะเวลาในการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ๑๐ ปี เป็นระยะเวลา นานมาก และอีก ๑๐ ปีข้างหน้าต้นทุนจะเพิ่มขึ้นจากเดิม ดังนั้นจึงควรมีการปรับเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาทุกปี เพื่อให้มีความต่อเนื่อง หรือควรปรับทุก ๔-๕ ปี

๔. ข้อเสนอเพิ่มเงินอุดหนุนพิเศษสำหรับค่าบริหารจัดการของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ยากลำบาก มีความสำคัญและควรสนับสนุนอย่างยิ่ง เนื่องจากอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาแบบเดิมเป็น One Size Fit All แต่พื้นที่ก้นดงและชนบทที่อยู่ห่างไกลมีต้นทุนสูงกว่าพื้นที่ทั่วไป จึงควรมีสสูตรคำนวณเฉพาะสำหรับเงินอุดหนุนให้กับพื้นที่ยากลำบาก เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา นอกจากนี้ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ยากลำบากมีข้อจำกัดคือ ครูมีภาระงานมากและระบบการบริหารจัดการมีความยุ่งยากกว่าโรงเรียนทั่วไป หากมีข้อเสนอการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนในพื้นที่ยากลำบาก จะทำให้โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการที่ดี และทำให้การศึกษาก้าวหน้าได้

๕. วัตถุประสงค์ของการขอปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา เป็นการอุดหนุนแบบเต็มจำนวนหรือเป็นการอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือเพียงบางส่วน ซึ่งหากเป็นการอุดหนุนแบบเต็มจำนวนจะต้องคำนวณมูลค่าที่แท้จริงเพื่อให้รัฐอุดหนุนเต็มจำนวนร้อยละ ๑๐๐ ส่วนการอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือเพียงบางส่วนอาจจะไม่ต้องอุดหนุนตามมูลค่าที่แท้จริง

๖. สูตรการคำนวณเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาเป็นสูตรสำหรับค่าใช้จ่ายจริง แต่การจ่ายเงินอุดหนุนอาจไม่จำเป็นต้องจ่ายตามค่าใช้จ่ายจริงทั้งหมดร้อยละ ๑๐๐ ในคราวเดียว ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่รัฐมีอยู่และสภาพการณ์เศรษฐกิจของประเทศในขณะนั้น

๗. ที่ประชุมให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา และมีข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว ดังนี้

๗.๑ การให้เงินอุดหนุนจำนวนมากไปยังสถานศึกษาอาจทำให้เกิดการคอร์รัปชัน ดังนั้นควรเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการบริหารจัดการโดยรัฐให้เงินอุดหนุนไปยังสถานศึกษาเท่าที่จำเป็น และควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้เงินอุดหนุนที่ได้รับนั้นมีการหมุนเวียนในชุมชน สนับสนุนให้คนในชุมชนที่มีศักยภาพเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๗.๒ การส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างยิ่ง อาทิ การศึกษาของสงฆ์ที่จัดการศึกษาแผนกสามัญศึกษา ได้รับเงินอุดหนุนการจัดการศึกษาจากรัฐบางส่วน และได้ขอความร่วมมือจากครูที่เกษียณอายุราชการเข้ามาช่วยสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระในระบบสามัญศึกษา และจัดการศึกษาควบคู่กับการเรียนนักรธรรมบาลี

๗.๓ เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการจัดสรรเป็นเพียงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายเพียงบางส่วน จึงควรส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อาทิ การทำโครงการประชารัฐ การจัดตั้งมูลนิธิ Connex ED ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อระดมทุนสาธารณะ (Crowd Funding) เพื่ออุดหนุนให้คนที่ไม่มีโอกาสทางการศึกษาได้เข้าเรียนในโรงเรียน และเงินอุดหนุนของรัฐควรจัดให้ในรูปแบบทุนที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพและศักยภาพสูงสุด โดยการมีส่วนร่วมของครูและผู้ปกครอง และควรดำเนินการตามยุทธศาสตร์และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการศึกษายกกำลังสอง (Thailand Education Eco-System) ซึ่งประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Human Capital Excellence Center : HCEC) แพลตฟอร์มด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellence Platform : DEEP) และแผนพัฒนารายบุคคลเพื่อความเป็นเลิศ (Excellence Individual Development Plan : EIDP) ให้มีความเข้มแข็ง และบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับภาคเอกชน โดยให้อำนาจการดำเนินงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่บริหารจัดการประเด็นนี้ให้ชัดเจน

๗.๔ กระทรวงศึกษาธิการสามารถขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการศึกษาได้ อาทิ การขอรับการสนับสนุนจากการไฟฟ้าแม่เมาะ ซึ่งมีเงินในกองทุนจำนวน ๔๐๐ ล้านบาทต่อปี นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด มีเงินในกองทุนจำนวน ๓๐๐ ล้านบาทต่อปี โรงไฟฟ้าราชบุรี มีเงินในกองทุนจำนวน ๒๐๐ ล้านบาทต่อปี แต่ต้องมีการจัดระบบและมีรูปแบบการบริหารจัดการที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

๗.๕ กระทรวงศึกษาธิการควรสนับสนุนเรื่องการจัดตั้งกองทุนสำหรับนำมาใช้ในการจัดการศึกษา ตัวอย่างเช่น ทุนนิธิ ซึ่งมีความแตกต่างจากมูลนิธิ คือทุนนิธิเป็นกองทุนที่ยืดหยุ่นกว่ามูลนิธิ สามารถนำเงินมาสนับสนุนโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐไม่เพียงพอได้ และควรมีนโยบายหรือวิธีการสนับสนุนภาคีเครือข่ายหรือภาคเอกชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ชัดเจน อาทิ การลดหย่อนภาษี

๗.๖ การจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของคนไทยทั้งประเทศ กระทรวงศึกษาธิการควรสร้างความตระหนักให้ทุกคนมีจิตสำนึกว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของทุกคนเพื่อผลิตคนที่มีคุณภาพเข้าสู่สังคม

ดังนั้นทุกคนจึงควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ชุมชน ผู้อำนวยการสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ อาทิ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ทุกภาคส่วนจะต้องเข้ามาร่วมจัดการศึกษารวมทั้งการระดมทุนเพื่อจัดการศึกษา ซึ่งจะต้องจัดทำระบบหรือระเบียบหรือข้อเสนอแนะในการดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาให้ชัดเจน นอกจากนี้การสนับสนุนโรงเรียนให้จัดการศึกษาจะต้องมีมุมมองหลากหลายมิติตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงควรนำสภาวการณ์ที่เปลี่ยนไปมาเป็นองค์ประกอบในการขอรับการจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดการศึกษา นอกจากนี้ควรศึกษาหาข้อมูลโดยอาจทำเป็นงานศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบทิศทางของสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ประกอบการเสนอขอปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา

๗.๗ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) มีการดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตัวอย่างเช่น “โครงการอาชีวะ สร้างคนดี มีอาชีพ” ที่ดึงศักยภาพของภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้ทุนการศึกษาเด็กนักเรียน จำนวน ๙๙๙ คน และหาครูมาช่วยสอนอาชีวศึกษา ๙๙๙ คน โดยไม่ใช้งบประมาณจากรัฐ ซึ่งได้นำหลักการ “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน มาใช้ในการดำเนินโครงการและระดมทรัพยากร ซึ่งมีภาคเอกชนเข้ามาช่วยเหลือและระดมทุนได้ ๒๓ ล้านบาท นอกจากนี้ยังสร้างความร่วมมือกับผู้อำนวยการสถาบันการศึกษา จำนวน ๔๒๘ แห่ง เพื่อทำความร่วมมือกับสถานประกอบการที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานศึกษา โดยนำศักยภาพของอาชีวศึกษาไปเสนอให้กับผู้ประกอบการได้รับทราบ ทำให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างอาชีวศึกษากับภาคเอกชน ซึ่งผู้อำนวยการสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการโครงการให้ประสบผลสำเร็จ จึงขอเสนอให้มีการดึงศักยภาพของทุกภาคส่วนมาร่วมในการจัดการศึกษา เพราะจะทำให้ใช้งบประมาณจากรัฐน้อยลงแต่มีประสิทธิผลมากขึ้น นอกจากนี้โครงการอาชีวะ สร้างคนดี มีอาชีพแล้ว ยังมีการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ร่วมกันหารือแนวทางเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และประสานผู้อำนวยการวิทยาลัยในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๔๓๙ แห่ง จัดตั้งศูนย์ความร่วมมือในพื้นที่เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างอาชีวศึกษาและผู้ประกอบการรอบ ๆ สถานศึกษา และได้เสนอหลักสูตรพัฒนาเตรียมความพร้อมผู้อำนวยการ เป็นหลักสูตรที่อบรมในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ ใช้ระยะเวลาในการอบรม ๑๐ เดือน เป็นการสร้างเครือข่ายคนรุ่นใหม่ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอยู่ระหว่างดำเนินการ

๘. ระบบการอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาเกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่มีเงินอุดหนุนให้โรงเรียนเป็นก้อนเพื่อให้โรงเรียนบริหารจัดการแบบพึงรับ-พึงจ่าย และมีเจตนารมณ์ให้โรงเรียนรัฐและเอกชนมีความเท่าเทียมกัน จากข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่าจำนวนนักเรียนและจำนวนครูลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ยอดรวมเงินอุดหนุนแต่ละปีมีจำนวนลดลง จึงมีข้อสังเกตว่ามีการนำเงินส่วนที่ลดลงนี้มาเพิ่มเติมในส่วนอื่นหรือไม่ หากยังไม่ได้ดำเนินการควรนำข้อมูลจำนวนเด็กนักเรียนครู และเงินอุดหนุนที่ลดลงนี้ มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำข้อเสนอแนวทางปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาที่จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย

๙. ควรศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในหลากหลายมิติก่อนเสนอให้มีการปรับปรุงอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา เนื่องจากบริบทในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ อย่างมาก และในปัจจุบันรัฐมีการดำเนินงานในเชิงรัฐสวัสดิการมากขึ้น ซึ่งการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษามีความจำเป็นในลำดับต้นในแง่ของรัฐสวัสดิการที่จะทำให้ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน ประเด็นสำคัญคือเงินอุดหนุนแต่ละรายการเมื่อเปรียบเทียบกับปัจจุบันกับเมื่อ ๑๐ ปีที่แล้วมีความแตกต่างกันมาก อาทิ ค่าหนังสือเรียนซึ่งเงินอุดหนุนที่รัฐจัดให้ในปัจจุบันอาจซื้อหนังสือได้เพียงเล่มเดียว แต่ปัจจุบันสื่อการเรียนการสอน

เปลี่ยนแปลงไปตามหลักสูตรที่เน้นฐานสมรรถนะ สื่อที่ใช้อาจเป็นสื่อสถานการณ์ หรือสื่อออนไลน์ เพราะฉะนั้นในเรื่องของการจัดสรรค่าหนังสือเรียนจะต้องมีการปรับมุมมองใหม่ โดยควรจัดสรรงบประมาณสำหรับสื่อการเรียนการสอน ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) งบประมาณส่วนกลางสำหรับจัดทำ Content Center ที่จัดเนื้อหาส่วนกลางไว้สำหรับให้ทุกโรงเรียนนำไปใช้เป็นการเรียนการสอนได้ ๒) งบประมาณสำหรับโรงเรียนในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติมให้กับผู้เรียน และ ๓) งบประมาณสำหรับผู้เรียนในการจัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่จะใช้ในการเรียนในระบบการศึกษาในยุคปัจจุบัน ส่วนประเด็นค่าเครื่องแบบนักเรียน ควรศึกษาวิเคราะห์วิจัยว่าเงินอุดหนุนที่ได้รับเพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้าหรือไม่ ซึ่งในแต่ละรายการที่จะจัดสรรเงินอุดหนุนจะต้องศึกษาวิเคราะห์ในมุมมองมิติใหม่ว่ามีแง่มุมใดที่ต้องจัดสรรงบประมาณเป็นรายบุคคล รายโรงเรียน ที่รัฐต้องสนับสนุนเพื่อให้เกิดความเท่าเทียม อีกประเด็นหนึ่งคือกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีบริบทแตกต่างกัน ทำให้มิติในการจัดสรรงบประมาณสำหรับนักเรียนแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะต้องศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นนี้ อย่างชัดเจน เพื่อหาสัดส่วนที่เหมาะสมในการจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งควรศึกษาจำนวนเงินอุดหนุนที่จะให้กับสถานศึกษา ว่าควรเพิ่มร้อยละเท่าไรในแต่ละปี เนื่องจากมีหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจัดสรรงบประมาณ เช่น มิติการศึกษาของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป มิติกลุ่มเป้าหมาย มิติสัดส่วนทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น จึงควรนำปัจจัยเหล่านี้มาศึกษาวิเคราะห์และนำมาจัดทำเป็นข้อเสนอที่มีความชัดเจนก่อนการเสนอปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา

๑๐. การเสนอขอปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสภาวะที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) อาจยังไม่เหมาะสมในสถานการณ์ภาวะเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน จึงเห็นว่ายังไม่ควรเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรีในช่วงเวลานี้ นอกจากนี้ควรศึกษาข้อมูลในหลากหลายมิติให้มากขึ้น ในเรื่องนี้ นายสุภัทร จำปาทอง กรรมการและเลขานุการ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวที่ประกาศใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงปัจจุบัน เป็นข้อมูลที่จัดเก็บตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับการสอบถามเรื่องการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว และหากมีการดำเนินการล่าช้าจะไม่เป็นผลดี สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงเร่งศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และนำเสนอให้ที่ประชุมรับทราบ ว่า สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้เตรียมการอย่างไรบ้างเกี่ยวกับการปรับอัตราเงินอุดหนุน จากข้อมูลที่น่าเสนอเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ กับการปรับอัตราเงินอุดหนุนในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จะเห็นว่าจำนวนเงินเพิ่มขึ้นอย่างมาก หากมีการปรับอัตราเงินอุดหนุนตามค่าใช้จ่ายจริง จะปรับเพิ่มประมาณร้อยละ ๘๐ เนื่องจากไม่ได้มีการปรับอัตราเงินอุดหนุนในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา และจากข้อมูลจำนวนการเกิดของประชากร ทำให้ทราบว่าเด็กที่จะเข้าศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จะลดลงประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน และจะลดลงอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจำนวนเงินที่ขอปรับในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จะเพิ่มขึ้นอย่างมากก็ตาม แต่เมื่อพยากรณ์จำนวนเด็กที่ลดลงในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า จำนวนเงินอุดหนุนจะลดลงไปตามจำนวนการเกิดทุกปี และจะใช้เวลาประมาณ ๑๐ ปีจำนวนเงินอุดหนุนที่ขอปรับจึงจะเท่ากับจำนวนเงินที่รัฐอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน จึงเสนอให้ที่ประชุมทราบข้อมูลในเบื้องต้น หากกรรมการสภาการศึกษาต้องการให้ฝ่ายเลขานุการปรับปรุงวิธีการหรือข้อเสนอ ฝ่ายเลขานุการจะนำข้อเสนอแนะไปดำเนินการต่อไป

๑๑. ประเด็นที่กรรมการกล่าวถึงเรื่องเงินสำหรับจัดการศึกษา แบ่งออกเป็น ๒ ประเด็น คือ ๑) เงินอุดหนุนที่จะให้กับสถานศึกษา มีหลักการคือ เดิมตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐให้เงินอุดหนุนกับสถานศึกษาเป็นก้อนต่อปี และเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ทุกปี แต่หลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐจ่ายเงินอุดหนุนให้โรงเรียนโดยใช้จำนวนผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งโรงเรียนที่มีจำนวน

นักเรียนน้อยก็จะได้รับเงินอุดหนุนน้อย เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดสรรเงินอุดหนุนให้กับสถานศึกษา และ ๒) เงินที่ได้รับจากภายนอก อาทิ ระบบประชารัฐ ที่จะเข้ามาช่วยเสริมให้โรงเรียนสามารถบริหารจัดการตนเองได้ ซึ่งเป็นเงินคนละส่วนกับเงินอุดหนุน และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะประสานกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อระดมทรัพยากรการเงินสำหรับการบริหารจัดการศึกษาเพิ่มเติม

๑๒. นายสุภัทร จำปาทอง กรรมการและเลขาธิการขอให้คณะกรรมการสภาการศึกษา รับทราบ ผลการศึกษาเรื่องการปรับอัตราเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา และจะนำประเด็นที่คณะกรรมการ สภาการศึกษาให้ข้อเสนอแนะมาจัดทำข้อเสนอการจัดสรรเงินอุดหนุนให้มีความหลากหลายมิติมากขึ้น ได้แก่ กลไกการสนับสนุนการศึกษานอกเหนือจากงบประมาณจากการอุดหนุนของรัฐ การนำเทคโนโลยีเข้ามา ทดแทนสื่อการเรียนการสอนที่เป็นหนังสือเรียน การสร้างการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วนที่จะเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การระดมทุนสาธารณะ และการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นอื่น ๆ ที่เป็นทางเลือก ในการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพที่ไม่ใช่เรื่องการสนับสนุนเงินเพียงอย่างเดียว

มติ. ที่ประชุมมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม ตามความเห็นของคณะกรรมการสภาการศึกษาที่ครอบคลุมหลากหลายมิติ

๔.๓ ผลการหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การออกหนังสือรับรอง ในการขออยู่ต่อในราชอาณาจักรและการขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้แก่ครูชาวต่างชาติที่ปฏิบัติงาน ในศูนย์การเรียน

นายสุภัทร จำปาทอง กรรมการและเลขาธิการ นำเสนอต่อที่ประชุมเกี่ยวกับผลการหารือ กับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในการออกหนังสือรับรองการขออยู่ต่อในราชอาณาจักรและการขอต่ออายุ ใบอนุญาตทำงานให้แก่ครูชาวต่างชาติที่ปฏิบัติงานในศูนย์การเรียน เนื่องจากยังไม่มี ความชัดเจนว่าหน่วยงานใด มีอำนาจออกหนังสือรับรองในการขออยู่ต่อในราชอาณาจักร และการขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้แก่ครู ชาวต่างชาติ ผลการหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คือ หากครูชาวต่างประเทศซึ่งเป็นคนต่างด้าว ประสงค์จะขอต่อใบอนุญาตทำงานจะต้องยื่นคำขอต่อใบอนุญาตทำงานพร้อมด้วยใบอนุญาตและหนังสือ รับรองการจ้างของศูนย์การเรียนซึ่งเป็นนายจ้างประกอบคำขอดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาต้องกำกับดูแล ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์การเรียนในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งคำว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา หมายถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้คำแนะนำ ในประเด็นนี้เพื่อความชัดเจน จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา แจ้งผลการหารือต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็น แนวทางปฏิบัติให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการออกหนังสือรับรองในการขออยู่ต่อในราชอาณาจักรและ การขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้แก่ครูชาวต่างชาติที่ปฏิบัติงานในศูนย์การเรียนต่อไป

การพิจารณา

ที่ประชุมได้อภิปรายและให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะ ดังนี้

การดำเนินงานต้องแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ๑) การเข้ามาในประเทศไทยตามกฎหมาย แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ และ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และ ๒) การขออนุญาต ทำงานตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หรือ กระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่ในการตีความนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า

ควรให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในฐานะที่ศูนย์การเรียน เป็นสถานศึกษา จึงควรมีหน้าที่สอดส่องดูแลศูนย์การเรียนด้วย แต่ไม่ได้หมายความว่าให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทำหน้าที่รับรองในการขอยุ่ต่อในราชอาณาจักรและการขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้แก่ ครูชาวต่างชาติเพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาหรือศูนย์การเรียนนั้นที่จะต้องเป็นผู้รับรองว่าครูท่านนั้น ปฏิบัติงานที่ศูนย์การเรียนจริง และให้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายทั้งเรื่องการเข้ามาในประเทศไทยตาม กฎหมายแห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและการขออนุญาตทำงานตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการ การทำงานของคนต่างด้าว

มติ ที่ประชุมให้ความเห็นชอบให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดทำหนังสือแจ้งผลการหารือต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๔.๔ การเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การเรียน

นายสุภัทร จำปาทอง กรรมการและเลขานุการ นำเสนอต่อที่ประชุมว่า “ศูนย์การเรียนโมเสค บางพระ” ได้รับอนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิของบุคคลในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ. ๒๕๕๔ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์การเรียนแห่งนี้ ได้ขออนุญาตเก็บค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยบุคคลในศูนย์การเรียน โดยมีเหตุผลว่ามีการ จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษและไม่ได้รับเงินอุดหนุนรายบุคคลจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้เรียน ประกอบด้วย ๑) อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา ระดับก่อน ประถมศึกษา ภาคเรียนละ ๕๓,๘๒๕ บาท (ปีละ ๑๐๗,๖๕๐ บาท) และระดับประถมศึกษา ภาคเรียนละ ๕๙,๘๒๕ บาท (ปีละ ๑๑๙,๖๕๐ บาท) และ ๒) อัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ระดับก่อนประถมศึกษา ปีละ ๓๕,๓๕๐ บาท และระดับประถมศึกษา ปีละ ๓๕,๓๕๐ บาท รวมทั้งสิ้น ระดับก่อนประถมศึกษา ๑๔๓,๐๐๐ บาท/คน/ปี และระดับประถมศึกษา ๑๕๕,๐๐๐ บาท/คน/ปี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดูแลศูนย์การเรียนดังกล่าว จึงหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานว่าศูนย์การเรียนสามารถเก็บค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้หรือไม่ เมื่อพิจารณากฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ (๖) ประกอบกับมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๕๘ (๒) และมาตรา ๖๑ แล้วพบว่าการจัดการศึกษาของบุคคลตามมาตรา ๑๒ ไม่มี กฎหมายระบุให้สามารถเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้เรียนได้ ประกอบกับกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของบุคคลในการ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ. ๒๕๕๔ มีเจตนารมณ์ให้บุคคลซึ่งมีความประสงค์และมีความ พร้อมเข้ามาช่วยเหลือรัฐในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สรุปลงได้ว่าจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียนนั้น เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเข้ามาช่วยภาครัฐโดยไม่แสวงหากำไร ดังนั้นศูนย์การเรียนโมเสคบางพระ ซึ่งตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ภายหลังประสงค์จะเก็บค่าใช้จ่ายนั้น ไม่เป็นไป ตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของบุคคลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ. ๒๕๕๔ เพื่อความชัดเจน ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นควรนำเสนอประเด็นดังกล่าว เสนอสภาการศึกษาเพื่อพิจารณาตอบข้อหารือว่า ศูนย์การเรียนสามารถเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้เรียนได้หรือไม่ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตให้ศูนย์การเรียนเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการจัด การศึกษาด้วยหรือไม่

นางวัฒนาพร ระงับทุกข์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอข้อมูล เพิ่มเติมว่า หากยึดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของบุคคล ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ. ๒๕๕๔ จะสามารถตอบได้ว่าไม่มีระเบียบรองรับให้เรียกเก็บ ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา แต่มีกรณีตัวอย่างที่มีการฟ้องร้องต่อศาลเรื่องของการจัดการศึกษาโดยบุคคลอื่น

ซึ่งไม่ใช่รัฐ ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาก็มีความเห็นว่า “รัฐมีหน้าที่ต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายและต้องจัดให้อย่างทั่วถึง ทั้งนักเรียนมีสิทธิและโอกาสเข้ารับการศึกษามีลักษณะดังกล่าวเสมอกัน สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีหน้าที่ต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของรัฐ การจัดการศึกษานอกหลักสูตรสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นย่อมไม่อยู่ในหน้าที่ที่รัฐจะต้องจัดตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ดังนั้น การจัดการศึกษานอกหลักสูตรจึงอาจเรียกเก็บค่าใช้จ่ายได้ ทั้งนี้ ตามความสมัครใจของนักเรียนว่าจะเข้าร่วมในการศึกษานอกหลักสูตรนั้นหรือไม่” ดังนั้น การเก็บค่าใช้จ่ายของผู้จัดการศึกษาตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงต้องพิจารณาว่าเป็นการจัดการศึกษาโดยรัฐหรือเอกชน และจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่ หากจัดโดยเอกชนย่อมไม่มีหน้าที่ที่จะต้องจัดการศึกษาโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตามความเห็นของคณะกรรมการการศึกษาก็ ซึ่งในปัจจุบันศูนย์การเรียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก และในการจัดการศึกษาของเอกชนจะมีกลุ่มคนบางกลุ่มใช้ช่องทางนี้ในการแสวงหากำไรกับกลุ่มเป้าหมาย ยกตัวอย่างเช่น การจัดการศึกษาบ้านเรียน (Home School) ได้รับความสนับสนุนค่าใช้จ่ายรายหัวโดยมติคณะรัฐมนตรีเป็นกรณีพิเศษ จึงมีกลุ่มบุคคลร้องเรียนว่าได้จัดการศึกษาที่อยู่ในประเภทเดียวกันกับบ้านเรียน แต่เป็นการจัดการศึกษาให้กับบุคคลด้อยโอกาสซึ่งไม่ได้จัดการศึกษาให้กับลูกหลาน เพราะฉะนั้นจึงควรมีการสนับสนุนเงินอุดหนุนให้กับการศึกษาที่จัดขึ้นเช่นกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงพยายามหาความชัดเจนในประเด็นนี้เพื่อจะนำมาเป็นบรรทัดฐานในการจัดการศึกษา และได้หารือไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้นโยบายว่าหากมีประเด็น ข้อสงสัย ข้อขัดแย้ง ในเชิงที่เกิดจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้เสนอเรื่องมายังสภาการศึกษา จึงขอให้ที่ประชุมสภาการศึกษาร่วมกันพิจารณาเพื่อให้ความชัดเจนเกี่ยวกับการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การเรียน

การพิจารณา

ที่ประชุมได้อภิปรายและให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อสังเกต ดังนี้

๑. จากการวิเคราะห์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ เรื่องสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๕๘ และมาตรา ๖๑ ไม่มีข้อห้ามในการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การเรียน ดังนั้น ศูนย์การเรียนสามารถเก็บค่าใช้จ่ายได้ และเมื่อพิจารณาว่าควรห้ามศูนย์การเรียนเก็บค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาหรือไม่ ในกรณีนี้มีความเห็นว่าหากเป็นการจัดการศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายไม่มาก และได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลแล้ว ไม่ควรเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้เรียนเพิ่มเติม แต่หากมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจริงก็มีสิทธิที่จะเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้เรียนได้ อาทิ กรณีที่จัดการศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าการจัดการศึกษาเป็นภาษาไทย จึงสามารถเรียกเก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมได้ เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒ และกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของบุคคลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ. ๒๕๕๔ ระบุไว้ชัดเจนว่าการจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียนนั้นจะต้องไม่แสวงหากำไร ซึ่งอาจทำให้เข้าใจผิดว่าการไม่แสวงหากำไรคือการห้ามเรียกเก็บค่าใช้จ่าย แต่ในความเป็นจริงสามารถเก็บค่าใช้จ่ายได้แต่ต้องไม่ใช่จำนวนเงินที่สูงเกินไป ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ควบคุมดูแลการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายของศูนย์การเรียน โดยอาศัยอำนาจตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของบุคคลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งหากศูนย์การเรียนต้องการเปลี่ยนวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาหรือเปลี่ยนแผนการศึกษาเพื่อเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา จะต้องขออนุญาตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาก่อน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องพิจารณาว่าค่าใช้จ่ายที่เรียกเก็บนั้นสูงเกินไปหรือไม่ หากเรียกเก็บค่าใช้จ่ายสูงเกินไป

จะสื่อเจตนาว่าอาจจะแสวงหากำไร เพราะฉะนั้นผู้อนุญาตต้องพิจารณารายละเอียดของค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา หรืออาจจะต้องกำหนดเงื่อนไขในการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาโดยศูนย์การเรียน

๒. มีข้อสังเกตเพิ่มเติม ๓ ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ ๑ การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียน เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของบุคคลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ. ๒๕๕๔ หรือไม่ ประเด็นที่ ๒ ศูนย์การเรียนสามารถจะแสวงหากำไรได้หรือไม่ ซึ่งก่อนจะวินิจฉัยเรื่องนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องให้ศูนย์การเรียนชี้แจงว่ารายได้ที่เรียกเก็บเป็นการแสวงหากำไรหรือไม่ ซึ่งศูนย์การเรียนมีลักษณะคล้ายองค์การมหาชนที่ไม่แสวงหากำไรแต่สามารถมีรายได้ได้ จึงมีความเห็นว่าหากประเด็นทั้ง ๒ ประเด็นดังกล่าวข้างต้นยังไม่ชัดเจน ไม่ควรตอบศูนย์การเรียนว่าสามารถเรียกเก็บค่าใช้จ่ายได้หรือไม่ ประเด็นที่ ๓ การจัดการศึกษาในลักษณะนี้เป็นการเลี่ยงการจัดการศึกษาที่กำหนดตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือไม่ ซึ่งศูนย์การเรียนโมเสคบางพระมีการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาต่างประเทศ ดังนั้น จะต้องจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ศูนย์เรียนดังกล่าวขออนุญาตจัดการศึกษาแบบศูนย์การเรียน จึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดูเจตนารมณ์ของผู้จัดการศึกษาด้วย

๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๕ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ ระบุไว้ในลักษณะที่ให้รัฐจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยมีเจตนาคือรัฐอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ส่วนการจัดการศึกษาของบุคคลตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นการให้หน่วยงานอื่นเข้ามาช่วยรัฐจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนได้มีสถานที่ศึกษาหาความรู้ ไม่ได้มีเจตนาให้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษา แต่หากต้องการเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาจะต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ประเด็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา หากเป็นโรงเรียนเอกชนจะต้องกำหนดหลักสูตรขึ้นมาและให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) พิจารณาว่าแต่ละหลักสูตรสามารถเรียกเก็บค่าใช้จ่ายต่อหัวได้ไม่เกินจำนวนเท่าใด ซึ่งการที่สภาการศึกษายืนยันการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนโดยที่หลักสูตรที่จัดการศึกษาเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ จะทำให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง เพราะโรงเรียนเอกชนจะมีกรอบจำนวนเด็กต่อห้องเรียน จำนวนนักเรียน จำนวนครู และจำนวนคณะกรรมการสถานศึกษา แต่ศูนย์การเรียนไม่มีรายละเอียดในส่วนนี้ จึงมีข้อเสนอแนะว่า สภาการศึกษาไม่สามารถยืนยันให้มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์การเรียน และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อความชัดเจน แล้วจึงแจ้งให้ศูนย์การเรียนทราบต่อไป

มติ คณะกรรมการสภาการศึกษาเห็นควรให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหารือเรื่องนี้ไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา

๔.๕ การแต่งตั้งอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๓ ด้านการปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา (เพิ่มเติม)

นายสุภัทร จำปาทอง กรรมการและเลขานุการ นำเสนอต่อที่ประชุมว่า สภาการศึกษาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา ๖ คณะ ตามคำสั่งสภาการศึกษา ที่ ๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ คำสั่งดังกล่าวได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๓ คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านการปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา มีองค์ประกอบ จำนวน ๑๘ คน เนื่องจากการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๓ เกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และสำนักงานฯ พิจารณาภารกิจปัจจุบัน

พบว่าการจัดทำข้อเสนอนโยบายด้านระบบการผลิต การคัดกรอง การพัฒนาและการบริหารงานบุคคลของครู และบุคลากรทางการศึกษา ปรากฏในภารกิจของสำนักนโยบายและแผนการศึกษา จึงเสนอขอเพิ่มเติมองค์ประกอบของอนุกรรมการ คณะที่ ๓ จำนวน ๒ คน ดังนี้ ๑) ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา เป็นอนุกรรมการ และ ๒) ข้าราชการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มติ ที่ประชุมให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งอนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ ในคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๓ ด้านการปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา (เพิ่มเติม) โดยแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นอนุกรรมการ และข้าราชการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

วาระที่ ๕ เรื่องเพื่อทราบ

๕.๑ สรุปประเด็นการประชุมระดมความคิดเห็น เรื่อง การบูรณาการความร่วมมือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดน่าน โดยคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๒ ด้านการปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

๕.๒ ความก้าวหน้าการดำเนินงานคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๓ ด้านการปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา

๕.๓ ความก้าวหน้าการดำเนินงานคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๖ ด้านการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล

๕.๔ ผลการดำเนินโครงการศึกษาและพัฒนาระบบการเทียบโอนระหว่างการทำงานกับภาคการศึกษา และกลไกการขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต

๕.๕ การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการศึกษาในลักษณะกองทุน/เงินทุนหมุนเวียน

๕.๖ (ร่าง) รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

มติ ที่ประชุมรับทราบและเห็นสมควรให้คณะกรรมการสภาการศึกษาศึกษารายละเอียดเอกสารประกอบวาระการประชุม รวม ๖ เรื่อง ตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ และหากมีความเห็น ข้อเสนอแนะ หรือมีข้อสงสัยประการใดให้สอบถามฝ่ายเลขานุการ

วาระที่ ๖ เรื่องอื่นๆ

๖.๑ กำหนดการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๘/๒๕๖๓
ยังไม่กำหนด

มติ ที่ประชุมมอบฝ่ายเลขานุการประสานประธานสภาการศึกษา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ) เพื่อกำหนดวันประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ ต่อไป

๖.๒ การพัฒนาระบบการคุ้มครองด้านความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้เรียน

ประธานคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๔ ด้านการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ (รองศาสตราจารย์จูลณี เทียนไทย) เสนอเรื่องการพัฒนา ระบบการคุ้มครองด้านความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้เรียนต่อคณะกรรมการสภาการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการปฏิรูประบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในสถานศึกษา และป้องกันผู้เรียนจากความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ

อาทิ ความเสี่ยงที่มาจากโลกไซเบอร์ ความเสี่ยงเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษา แต่เนื่องจากเรื่องดังกล่าวมีความสำคัญและต้องพิจารณาในรายละเอียด ประธานการประชุมจึงมอบหมายให้ประธานคณะกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๔ ปรีกษาหารือแนวทางการดำเนินงานร่วมกับเลขาธิการสภาการศึกษา

มติ ประธานการประชุมมอบหมายให้ประธานคณะกรรมการสภาการศึกษา คณะที่ ๔ ปรีกษาหารือร่วมกับเลขาธิการสภาการศึกษา

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๓๐ น.

นางปัทมา คำภาศรี
นางสาวเต็มศิริ ทรงเจริญ
ผู้จดยางานการประชุม

เลขาธิการสภาการศึกษา
กรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม